

Otázky zo stretnutí na birmovku

1. Čo je človek?

Človek je stvorenie obdarené rozumom a slobodnou vôľou, aby mohol poznávať pravdu a milovať dobro.

2. Čo je náboženská viera?

Náboženská viera je istota vo veciach Zjavenia, ktoré presahujú rozum.

3. Čo rozumieme pod pojmom Zjavenie?

Zjavením sa dáva Boh poznať človeku vo svojej podstate, aký je. Zjavenie sa dokonale zavŕšilo v osobe Ježiša Krista. Boha poznávame v istote Zjavenia dvomi spôsobmi: poznaním Písma Svätého a posvätnej Tradície.

4. Čo je Biblia?

Biblia, alebo Písmo Sväté, je súbor kníh inšpirovaných Duchom Svätým. Delíme ju na Starý a Nový zákon. Knihy Starého a Nového zákona obsahujú Božie slovo, cez ktoré sa Boh dáva poznať človeku (zjavenie).

5. Kto je Boh?

Boh je *čistý Duch*; večný, všemohúci, vševediaci, všadeprítomný *nestvorený Stvoriteľ*; milosrdný a spravodlivý *milujúci Otec*.

6. Čo je Najsvätejšia Trojica?

Najsvätejšia Trojica je jedno z Božích mien, ktorým vyjadrujeme hlavné tajomstvo našej viery v Boha. Týmto menom vyznávame, že veríme v *jedného Boha* (čo do podstaty) v *troch osobách* (Otec, Syn a Duch Svätý).

Pritom platí, že každá z božských osôb je v celistvosti Bohom (Boh Otec, Boh Syn, Boh Duch Svätý) a - spätne - Boh je vždy nerozdielnosť osôb (Najsvätejšia Trojica).

Kresťanstvo sa odlišuje od ostatných monoteistických náboženstiev práve vierou v *jedného Boha v Trojici* (teda trojjediného Boha).

7. Čo učí Cirkev o stvorení?

Boh stvoril všetko z *ničoho* a naďalej udržuje všetko pri existencii. Všetko, čo na svete existuje, viditeľné i neviditeľné, pochádza od Boha. Všetko je odrazom Jeho veľkosti a všetko je stvorené na Jeho slávu a tým má všetko svojím spôsobom účasť na Jeho dobrote. Anjeli a ľudia sú stvorení preto, aby mali účasť na živote s Bohom.

8. Aký je vzťah medzi vedou a vierou?

Veda objavuje *spôsoby* - odpovedá na otázku *ako* vznikol svet, *ako* sa vyvíjal človek. Viera objavuje *dôvody* - odpovedá na otázku *prečo* bol stvorený svet, *prečo* bol stvorený človek. Viera teda rozširuje ľudské poznanie odpoveďami, ktoré veda nemôže objaviť, lebo to ani nie je jej cieľom. Veda a viera sa tak navzájom v poznaní dopĺňajú.

9. Čo je zlo?

Zlo je vo všeobecnosti nedostatok povinného dobra. Rozlišujeme zlo fyzické, morálne a osobné. Príkladom fyzického zla môže byť telesný hendikep (ako nedostatok telesnej integrity). Príkladom morálneho zla môže byť nenávisť (ako nedostatok lásky). Osobné zlo je diabol.

10. Kto je diabol?

Diabol je vo svojej podstate duchovné stvorenie (nemá hmotné telo), obdarené rozumom a vôľou (podobne ako človek). Je padlý anjel. Boh ho stvoril ako anjela a on odmietol poslušnosť svojmu Stvoriteľovi. Toto jeho rozhodnutie vôle bolo konečné a nemenné. Diabol nemôže zmeniť svoje rozhodnutie v otázke neposlušnosti Bohu. V tom je rozdiel medzi ním a ľuďmi - človeku Boh túto možnosť dáva opakovane počas jeho pozemského života. Preto diabol nenávidí ľudí.

11. Kto je Ježiš Kristus?

Ježiš Kristus je druhá Božská osoba, ktorá prijala ľudskú prirodzenosť. Je jedinou osobou, v dvoch prirodzenostiach: božskej a ľudskej. Tieto prirodzenosti sa v jeho osobe nijako nezmiešali, ani jedna nepohltila druhú; obe sú v nej prítomné vo svojej nenarušenej celistvosti. Preto Ježiša Krista právom nazývame pravým Bohom a pravým človekom - toto vyjadrujeme jediným termínom *bohočlovek*.

12. Odkiaľ sa dozvedáme o Ježišovi Kristovi?

Prvé správy o Ježišovi a jeho živote (poslaní medzi nami) nám podávajú *evanjeliá*. Návazne na toto poznanie objavujeme, že celé *Písmo Sväté* hovorí o ňom ako o Mesiášovi - Vykupiteľovi a Spasiteľovi človeka. Dôležité poznanie Ježiša Krista nám dopĺňa posvätná *Tradícia*.

13. Aký je rozdiel medzi vykúpením a spásou?

Vykúpenie znamená oslobodenie z moci hriechu. To je možné iba zo strany Boha, ktorého sme hriechom (ľudsky povedané) urazili. Tejto urážke môže urobiť koniec jedine Boh svojím odpustením. Odpustením zo strany Boha sme oslobodení z moci hriechu - sme vykúpení. Teda ku vykúpeniu Boh nepotrebuje človeka.

Spása je stav večného života s Bohom. K tomuto stavu je možné dospieť na základe prijatia Božej ponuky. Boh nám ponúka večný život s Ním. Preto nás vykúpil (oslobodil od hriechu), aby sme túto ponuku (spásy) mohli prijať. No nenúti nás! Čaká, že sa pre spásu slobodne rozhodneme. Teda ku spásu Boh potrebuje človeka.

Rozdiel medzi vykúpením a spásou dobre zhrnul sv. Augustín: "*Boh nás vykúpil bez nás, ale nespasí nás bez nás!*"

14. Ako nám Ježiš Kristus sprostredkoval spásu?

Výkupnou cenou bola obeta jeho vlastného života. Nešlo o brutalitu, ale o znak nekonečnej lásky Boha voči človeku. Lásku totiž poznať z obety, a najvyššou obetou, ktorá poukazuje na najvyššiu lásku, je práve obeta života.

Ježiš nás teda vykúpil na kríži (porážka hriechu) a svojím zmŕtvychvstaním nám dokazuje svoju moc ponúknuť nový - večný život (spása). Ježišova smrť na kríži a zmŕtvychvstanie

sú preto neoddeliteľné časti jeho mesiánskeho diela.

15. Čo je Božia milosť?

Božia milosť je náklonnosť Boha voči človeku. Preto je vždy nezaslúženým darom.

Náklonnosť znamená pripravenosť urobiť čokoľvek, po čom druhý túži, pokiaľ viem, že mu to neublíži. Božia milosť je teda pripravenosť Boha urobiť "čokoľvek, čo nám vidí na očiach", pokiaľ vie, že nám to neublíži.

16. Aké sú účinky Božej milosti?

Účinky Božej milosti sú zrejmé z toho, čo Boh voči človeku svojou milosťou koná. Podľa toho rozlišujeme dva hlavné účinky: *posväcujúca milosť* a *pomáhajúca milosť*.

Posväcujúca milosť je stav človeka, v ktorom je jeho život v dokonalej harmónii s Božou vôľou. Tento účinok Božej milosti nám zabezpečuje večný život blaženosti (nebo).

Pomáhajúca milosť je aktuálna pomoc v konaní dobra. Zveľaduje v nás jednotlivé čnosti, ktorými si človek upevňuje stav posväcujúcej milosti.

17. Je možné Božiu milosť stratiť?

Žiaľ áno.

Všedným hriechom oslabujeme, alebo strácame pomáhajúcu milosť.

Smrteľným hriechom strácame posväcujúcu milosť.

18. Je možné Božiu milosť po jej strate získať späť?

Chvalabohu áno.

Pomáhajúcu milosť posilňujeme, alebo získavame späť konaním dobra.

Posväcujúcu milosť získavame späť pomocou (čo len) jednou z dvoch sviatostí: sviatosťou pokánia a sviatosťou pomazania chorých.

19. Čo sú sviatosti?

Sviatosti sú viditeľným znakom neviditeľnej Božej milosti, ktoré to, čo naznačujú, aj uskutočňujú. Sú prostriedkami Božej milosti.

20. Koľko je sviatostí?

Sviatostí je sedem: sviatosť krstu, sviatosť birmovania, sviatosť Eucharistie, sviatosť pokánia, sviatosť pomazania chorých, sviatosť posvätného stavu, sviatosť manželstva.

21. Definuj jednotlivé sviatosti...

Pozri Youcat 193 - 271.

22. Čo je svätá omša?

Svätá omša je kultové slávenie Cirkvi sprítomnenia Kristovej obety za spásu sveta.

Neoddeliteľnou súčasťou svätej omše je vyslúženie sviatosti Eucharistie.

23. Aké sú hlavné časti svätej omše?

Bohoslužba slova (čítanie a uvažovanie nad Božím Slovom - Písmom svätým) a *bohoslužba obety* (Eucharistia v úzkom zmysle slova).

24. Kedy nás zaväzuje účasť na svätej omši?

Každú nedeľu a v prikázaný sviatok. Ak v tieto dni dobrovoľne vynecháme účasť na svätej omši, dopúšťame sa ťažkého hriechu (strata posväcujúcej milosti).

25. Koľko je prikázaných sviatkov (v roku) na Slovensku?

Okrem všetkých nediel' je ich deväť:

- Panny Márie Bohorodičky (1. január)
- Zjavenie Pána (6. január)
- Nanebovstúpenie Pána (pohyblivý - v závislosti od dátumu Veľkej noci)
- Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi (pohyblivý - v závislosti od dátumu Veľkej noci)
- Sv. Petra a Pavla, apoštolov (29. jún)
- Nanebovzatie Panny Márie (15. august)
- Všetkých svätých (1. november)
- Nepoškvrnené počatie Panny Márie (8. december)
- Narodenie Pána (25. december)

26. Čo je hriech?

Hriech je skutok, ktorý je v nesúlade s Božím zákonom (zákon lásky). Takýto skutok nás vovádza do stavu *hriechu*. Hriech je teda **vedomé a dobrovoľné porušenie Božieho zákona**.

27. Ako delíme hriech?

Hriešne skutky delíme v zásade na dve skupiny:

ťažký hriech ktorý sa proti božiemu zákonu stavia vo veľkej veci (*veľká vec* - je pomenovanie povahy skutku; kategórie Desatora; prejav nelásky, nenávisť), nazýva sa aj *smrteľný*, nakoľko nás oberá o posväcujúcu milosť potrebnú ku spáse; a **ľahký hriech**, ktorý sa Božiemu zákonu protiví v malej veci (*malá vec* - je pomenovanie povahy skutku; prejav nedokonalosti, alebo slabej lásky), nazýva sa aj *všedný*. Posväcujúcu milosť ním nestrácame, ale ju ním oslabujeme.

28. Čo je Desatoro?

Desať božích prikázaní (alebo Desatoro) sú prikázania lásky, ktorými Boh ochraňuje hodnoty, na ktorých stojí opravdivo šťastný ľudský život.

29. Vymenuj Desatoro!

Pozri Youcat, 349.

30. Vymenuj Sedem hlavných hriechov!

Pýcha. Lakomstvo. Závist'. Hnev. Smilstvo. Obžerstvo. Lenivosť.

31. Vymenuj Sedem darov Ducha Svätého!

Múdrosť - Rozum - Rada - Sila - Poznanie - Nábožnosť - Bázeň pred Bohom.
(mnemotechnická pomôcka: MuRoRaSiPoNaBa)

32. Čo je spoveď?

Spoveď je sviatosť, pri ktorej nastupujeme na cestu pokánia, teda vnútorného odvrátenia sa od hriechu a obrátenia sa k Bohu. Boh v nej prostredníctvom kňaza odpúšťa naše hriechy, a tak uzdravuje náš vzťah s Ním. Kňaz je tam prítomný ako zástupca Cirkvi, aby bolo naznačené, že i spoločenstvo Cirkvi nám odpúšťa a stojí pri nás v ďalších zápasoch.

33. Čo je pomazanie chorých?

Pomazanie chorých je sviatosť zameraná na uzdravenie duše. Často sa pri tom dostaví aj úľava v telesných chorobách, či dokonca plné uzdravenie. Boh netuži po utrpení človeka, preto mu ponúka vyslobodenie z utrpenia samostatnou sviatosťou.

34. Čo je sviatosť manželstva?

Manželstvo medzi pokrstenými sa stáva sviatosťou, to znamená že je prameňom vzájomného posväcovania sa manželov. Keďže je sviatosťou, je prostriedkom, ktorým do manželského života prúdi Božia milosť a pomáha manželom plniť ich manželský sľub.

35. Čo učí Cirkev o sexuálnej morálke?

Sex má byť výrazom skutočnej lásky. To znamená, že sa pri sexuálnom spojení slobodne darujem tomu druhému. Dar je darom ale iba vtedy, ak je darovaný navždy a úplne! Z toho vyplýva aj pohľad Cirkvi na sexuálnu morálku: manželská vernosť, otvorenosť životu, odmietanie antikoncepcie a potratu, a zodpovednosť v plánovaní rodičovstva prirodzenými metódami.

36. Čo sú čnosti?

Čnosti sú trvalý návyk konať dobro.

37. Kto je Duch Svätý?

Duch Svätý je tretia božská osoba; vychádza z Otca i Syna. Je Oživovateľ, Utešiteľ, Posvätitel'. Predstavuje Božiu lásku.

Duch Svätý naplňa veriaceho človeka, ktorý sa takto stáva jeho chrámom, a to od momentu prijatia sviatosti krstu. Plnosť jeho pôsobenia naplňa veriaceho prijatím birmovania. Vtedy Duch Svätý naplňa človeka tzv. darmi Ducha Svätého: darom múdrosti, rozumu, rady, sily, poznania, nábožnosti a bázne pred Bohom. Duch Svätý je teda tá božská osoba, ktorá je momentálne reálne prítomná medzi veriacimi (lepšie povedané vo veriacich).

38. Čo je Cirkev?

Cirkev je spoločenstvo veriacich, pokrstených v Krista. Nakoľko krst je neopakovateľný a nezmazateľný, nie je možné z Cirkvi vystúpiť (je možné byť len vylúčený zo života Cirkvi a požívania jej dobier - tzv. byť exkomunikovaný).

Cirkev je boho-ľudská ustanovizeň; tzn. že má božského Zakladateľa a ľudských členov. Má tri dimenzie: Cirkev oslávená (svätí v nebi), Cirkev trpiaca (zosnulí v očistci) a Cirkev putujúca (veriaci na Zemi). Cirkev má štyri základné znaky: je jedna, svätá, apoštolská a všeobecná (alebo katolícka - z latinčiny).

Hlavou Cirkvi je Ježiš Kristus; pápež je len Jeho zástupcom na Zemi - teda *viditeľnou*

hlavou Cirkvi.

Cirkev je teda spoločenstvo božích detí (detí Boha Otca), ktoré založil Ježiš Kristus (Boh Syn) a je vedené Duchom Svätým (Boh Duch Svätý) Cirkev je tak dielom celej Najsvätejšej Trojice.

39. Aký je rozdiel medzi osobným súdom po smrti človeka a posledným súdom na konci čias?

Pri *osobnom súde* (kedy predstúpi každý zosnulý pred tvár Boha) bude človek odmenený/potrestaný za každé dobro či zlo, ktoré v živote vykonal. Tento súd je založený na Božej spravodlivosti (dať každému, čo mu patrí), ktorú na seba vzťahuje každý človek na základe sebapoznania vlastných skutkov počas života.

Pri *poslednom súde* bude každému zosnulému neodvratne (posledne, navždy) pridelený jeho večný podiel. Tento podiel je večný - teda nemenný.

40. Čo sú nebo - očistec - peklo?

Sú to stavy života vo večnosti (života po smrti). Je to večný podiel vo večnosti.

Nebom opisujeme stav večnej blaženosti, vyplývajúci z účasti na Božom živote (živote Najsvätejšej Trojice - živote Lásky). Proces vovádzania do tohto stavu nazývame *spása*. *Očistcom* nazývame stav zdokonaľovania sa v láske u tých zosnulých, ktorí sú uznaní za hodných neba, no chýba im v tom ešte určitá dokonalosť. Podľa názvu - v očistci sa človek očisťuje od všetkého, čo mu bráni vstúpiť do plného spoločenstva s Láskou, teda Bohom. Očistec je jednosmerka - z očistca vedie cesta len do neba.

Peklom opisujeme stav večného trápenia, ktoré vyplýva z poznania blaženosti (po stretnutí sa s Bohom v čase smrti) a jej večnej straty. Peklo je vlastne stav večnej samoty (odlúčenosť od všetkého čo blaží a všetkých blažených). Stav človeka v pekle nazývame *zatratenie*.

41. Čo je modlitba?

Modlitba je stretnutie sa s Bohom v dialógu. Poznáme niekoľko druhov modliby: verejná / súkromná; spoločná / osobná.